

14.6.2018

Yhteenveto Pohjois-Savon pohjavesialueiden luokitukseen ja rajausten päivittämiseen liittyvistä lausunnoista ja kannanotoista sekä niiden vastineista

Tämä yhteenveto koskee 12.3.2018–20.4.2018 toteutettua pohjavesien luokitteluun ja rajausten päivittämiseen liittyvää kuulemistä ja niitä pohjavesialueita, joiden pääsijaintikunnat ovat Iisalmi, Kaavi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Tuusniemi ja Vieremä. Tämä yhteenveto on nähtävissä ymparisto.fi-sivuilla: www.ymparisto.fi > Vesi > Vesiensuojelu > Pohjaveden suojelu > Pohjavesialueet > (valitse) Pohjois-Savon ELY keskus.

Pohjavesialueiden tiedot päivitetään ympäristöhallinnon tietojärjestelmiin niiden pohjavesialueiden osalta, joiden pääsijaintikunnat ovat Iisalmi, Kaavi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Tuusniemi ja Vieremä. Luokkien ja rajausten päivitykset tehdään loppuvuodesta 2018, minkä jälkeen muutokset tulevat voimaan. Siilinjärven Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden rajausmuutosta ei tässä yhteydessä toteuteta ennen alueelle tehtäviä lisäselvityksiä.

Pohjavesialueiden rajaaminen tehdään olemassa olevan hydrogeologisen tiedon perusteella. Pohjavesialueiden rajauksesta ja luokitukselta ei tehdä hallintopäätöstä eikä siitä näin ollen voi valittaa (Suomen ympäristökeskus, Pohjavesialueet –määrittäminen, luokitus ja suojelusuunnitelmat). Pohjavesialuetietoja voi tarkastella Suomen ympäristökeskuksen Avoin tieto palvelun kautta (<http://www.syke.fi/avointieto>). Karttoja pääsee tarkastelemaan karttapalvelu Karpalon kautta. Pohjavesialueiden tarkemmat kuvaukset löytyvät Avoimien ympäristötietojärjestelmien palvelusta. Lisätietoja asiasta antavat hydrogeologi Jussi Aalto (puh. 0295 026 776, jussi.aalto@ely-keskus.fi) ja suunnittelija Jaana Rääpysjärvi (puh. 050 3128 522, jaana.raapysjarvi@ely-keskus.fi).

Lausuntoja: 24 kappaletta

Kannanottoja: 8 kappaletta

Lausunto, mielipide tai lisätieto	ELY-keskuksen vastine
Kaikki alueet/useita alueita	
<i>Suomen Metsäkeskus</i> pyytää (10.4.2018) lausunnossaan pohjavesialueiden rajausmuutokset ja tiedot luonnontilaisista pohjavesivaikutteisista elinympäristöistä käyttöönsä, jotta voi hyödyntää tietoja metsälain valvonnassa, kestävän metsätalouden määräämisen rahoituslain päätösten valmistelussa ja viranomaisyhteistyössä. Tulevalla E -luokituksella pystytään todennäköisesti jonkin verran turvaamaan	E-luokan perustana olevien pohjavesistä riippuvaisten ekosysteemien tiedot tulevat myöhemmin näkyviin Avoimien ympäristötietojärjestelmien palveluun. Metsäkeskus voi myös saada tarkemmat e-luokituksen perustana olevat ekosysteemien tiedot Pohjois-Savon ELY-keskuksesta niiden valmistuttua. E-luokituksen perustana olevat ekosysteemit ovat tyypillisesti metsä- ja vesilain suojelemissa lähteissä, joiden suojelu ei sinänsä muutu uuden pohjavesien E-luokituksen myötä. Myös niillä pohjavesialueilla, jotka eivät kuulu

elinympäristöjä. Metsätalouden toimenpiteiden kannalta on oleellista, että merkinnät ovat selkeitä, eivätkä aiheuta kohtuutonta haittaa metsien käsittelyyn. Eri osapuolten, kuten maanomistajien informointi on tärkeää. Koska E-luokitus ei tuo uusia suojeluelementtejä, vaan informoi pohjavesialueista riippuvista elinympäristöistä, E-luokan ei pidä myöskään aiheuttaa rajoitteita metsätaloudelle kaavamääräyksissä. Nykyisin käytössä on varsin hyvät ohjeet ja suositukset metsien käsittelyyn pohjavesialueilla ja niihin voitaneen tukeutua jatkossakin.

Ylä-Savon Vesi Oy toteaa (20.4.2018) lausunnossaan mm., että Ylä-Savon alueen (Iisalmi, Lapinlahti, Kiuruvesi, Sonkajärvi, Vieremä) vedenhankinnan kannalta on tärkeää, että uudet E-luokitukset eivät johda vedenottolupien ehtojen kiristymiseen, koska vedenhankinnan mahdollinen rajoittaminen aiheuttaisi veden riittävyysongelmia alueella. Ylä-Savon Vesi Oy toteaa lausunnossaan myös että, pohjavesialueiden rakennetiedot ovat useilla alueilla suppeita. Pohjavesialueiden geologiset rakenneselvitykset ovat tärkeitä alueiden oikean rajauksen ja alueella olevien toimintojen tai pohjaveden mahdollisen pilaantumisen riskien arvioinnissa. Nykyisellään pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat sisältävät osin vanhentuneita tietoja ja niiden päivittäminen olisi ajankohtaista.

Maataloustuottajain Pohjois-Savon liitto MTK - Pohjois-Savo ry ja Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Metsälinja toteavat (20.4.2018) lausunnossaan mm., että esitettyjen pohjavesialueiden rajausmuutosten tulee perustua riittävään tutkittuun tietoon ja tarvittaessa tulee tehdä lisäselvityksiä. Luokka- ja rajausmuutoksista on tiedotettava hyvin maanomistajia ja myös siitä mitä muutokset vaikuttavat alueen maankäyttöön. Uuden E-luokituksen merkinnät tulee pitää selkeinä ja myös E-merkin vaikutuksesta maanomistajat tulee pitää ajan tasalla. E-luokalla ei saa aiheuttaa uusia rajoituksia maankäyttöön. MTK Pohjois-Savo sekä MTK Metsälinja toteavat myös, että maatalouden osalta oikeilla pohjavesialueiden rajauksilla on suuri merkitys. Kielloista ja rajoitteista voi olla merkittävää taloudellista haittaa maatalouden harjoittajalle. Pohjavesien suojelun ja rajoitteiden takia on tärkeää, että toiminnanharjoittajat saavat tarkkaa ja ajantasaista tietoa alueillaan sijaitsevista pohjavesiesiintymistä. On tärkeää, että oikein

E-luokkaan, voi olla metsä- ja vesilain nojalla suojeltuja lähteitä.

ELY-keskus pyrkii jatkossakin resurssien puitteissa tekemään kattavia pohjavesialueiden rakennetutkimuksia tai täydentämään aiempia selvityksiä yhteistyössä eri tahojen kanssa. Suojelusuunnitelmien päivittäminen tulee olemaan ajankohtaista, kun pohjavesialueiden luokitus- ja rajauspäivitykset saadaan vietyä tietojärjestelmiin. E-luokan perustana olevien pohjavesistä riippuvaisten ekosysteemien tiedot tulevat näkyviin Avoimien ympäristötietojärjestelmien palveluun. Tarkempia E-luokituksen perustana olevien ekosysteemien tietoja voi Ylä-Savon Vesi Oy tarvittaessa kysyä Pohjois-Savon ELY-keskuksesta. E-luokituksesta ja vesi- ja ympäristöluvista voidaan todeta, etteivät luokitusmuutokset vaikuta voimassa oleviin lupiin. Ks. E-luokituksen osalta lisäksi vastine alla.

Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa, että pohjavesialueiden rajaukset perustuvat hydrogeologiseen tietoon. Rajausmuutoksia tehdään pääasiassa pohjavesialueella toteutettujen rakennetutkimusten perusteella. ELY-keskus pyrkii jatkossakin resurssien puitteissa tekemään pohjavesialueiden rakennetutkimuksia tai täydentämään aiempia selvityksiä yhteistyössä eri tahojen kanssa. E-luokituksen perustana olevat ekosysteemit ovat tyypillisesti merkittäviksi arvioituja metsä- ja vesilain suojelemia lähteitä, joiden suojelu ei sinänsä muutu uuden pohjavesien E-luokituksen myötä. Pohjavesialueiden rajauksesta ja luokittelusta säättävän lain (laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä) lakimuutoksen esivalmistelussa todetaan, että toimintojen sallittavuus pohjavesialueilla ratkaistaan asianomaisissa ennakoivalvontamenettelyissä, kuten ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisissa lupamenettelyissä tai maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa maankäytön suunnittelussa. Pohjavesialueita koskeva luokitus otetaan selvityksenä huomioon arvioitaessa muun lainsäädännön nojalla toimintojen sallittavuutta pohjavesialueilla.

<p>luokitellut pohjavesialueet on myös merkitty tarkasti karttoihin. Paikalliset olosuhteet tulee huomioida rajauksia ja suunnitelmia tehdessä ja pyrittävä estämään ja minimoimaan elinkeinotoiminnalle tulevat menetykset.</p> <p><i>Pohjois-Savon Liiton (20.4.2018) lausunnossa todetaan, että maankäytön yhteensovittavaa suunnittelua pohjavesialueilla on edistetty viranomaisten ja alan toimijoiden yhteisillä tutkimushankkeilla. Uutta tutkimustietoa, erityisesti Iisalmen, Lapinlahden ja Siilinjärven taajamien pohjavesialueista tarvitaan jatkossakin alueidenkäytön eri näkökulmat huomioivan päätöksenteon pohjaksi. Tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat I- ja II -luokan pohjavesialueet on osoitettu voimassa olevissa maakuntakaavoissa. Maakuntakaavaan verraten Ely -keskus on esittänyt päivityksiä lausunnolla olevassa yhdeksää kuntaa koskevassa aineistossa. Pohjavesialueita koskevat merkinnät tullaan tarkistamaan v. 2019 alkavan maakuntakaavatyön yhteydessä. Pohjois-Savon liitto näkee edelleen tarpeen lisätiedoille uuden E -luokituksen merkityksestä ja sen mahdollisesti tuomista rajoitteista alueen muulle maankäytölle.</i></p>	<p>Pohjavedestä riippuvaiset pintavesi- ja maaekosysteemit huomioidaan lupaharkinnassa sen mukaan, mitä niiden suojelusta muussa lainsäädännössä säädetään (esim. vesi- tai metsälaissa). ELY-keskus pyrkii tiedottamaan ja neuvomaan E-luokitukseen liittyvistä asioista pohjavesialueella toimivia. ELY-keskus on keväällä 2018 tiedottanut pohjavesialueiden luokituksiin ja rajauksiin liittyvistä asioista nettisivuilla, paikallislehdissä, kunta- ja sidosryhmäyhteistyön puitteissa sekä järjestämällä yleisötilaisuuksia Lapinlahdella ja Siilinjärvellä. Tiedottamisessa pyritään jatkossakin noudattamaan näitä väyliä. Valitettavasti kiinteistökohtaiseen tiedottamiseen ei ELY-keskuksella ole resursseja. Asiassa toivotaan yhteistyötä sidosryhmien ja kuntien kanssa, jotta tieto pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutoksista saavuttaa mahdollisimman hyvin alueen ihmiset.</p> <p>Pohjois-Savon liiton lausunto on merkitty tiedoksi. Ks. E-luokitukseen liittyen vastineet yllä ja Harjamäki-Kasurilaan liittyen vastine alempana Siilinjärven kunnanhallitukselle.</p>
<p>Iisalmi</p> <p><i>Iisalmen kaupunginhallitus ilmoittaa (7.5.2018) lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa pohjavesialueiden luokitusten ja rajausten tarkistamiseen.</i></p> <p><i>Ylä-Savon SOTE Kuntayhtymän ympäristölautakunnan (19.4.2018) lausunnossa tuodaan esille, että Iisalmissa olevan Pörsänmäen 1-luokan pohjavesialueen rajausmuutoksen johdosta uuden rajauksen sisälle jää metsää, suota, peltoa ja kiinteistö. Ympäristölautakunta huomauttaa, että pohjavesialueen rajauksen muutos vaikuttaa kiinteistön rakennuksen jätevesien käsittelyyn tiukentavasti. Myös pohjavesialueen uuden</i></p>	<p>Iisalmen kaupunginhallituksen lausunto merkitään tiedoksi.</p> <p>Lausunto merkitään tiedoksi. ELY-keskus tiedostaa lausunnossa mainitun tosiasiallisen vaikutuksen mm. maatalouselinkeinolle. Tämän vuoksi ELY-keskus pyrkii siihen, että pohjavesialuerajauksien muutoksia tehdään perustellusti pohjaveden suojelun ja vedenhankinnan turvaamiseksi ja että muutokset perustuvat aluekohtaisesti parhaaseen olemassa olevaan tietoon.</p>

<p>rajauksen sisälle jäävän pellon osalta sen viljelykäyttöön voi tulla rajoituksia mm. torjunta-aineiden käytön ja lietteen levityksen osalta. Metsänhoidon osalta rajausmuutos tuo myös uusia rajoitteita metsätalouden harjoittamisen mm. ojittamisen osalta.</p> <p><i>Kannanotossa 1 (12.3.2018)</i> esitetään rajausmuutosta Peltosalmi-Ohenmäen pohjavesialueelle.</p>	<p>Pohjois-Savon ELY-keskus on tarkastellut kannanotossa esiin tuodun rajausmuutosehdotuksen. Pohjavesialueiden rajaaminen perustuu hydrogeologiseen tietoon. Alueella on tehty pohjavesialueen rakennetutkimus ja pohjaveden virtausmallinnus, joka valmistui vuonna 2017. Tutkimusaineistosta ei löydy sellaisia perusteita, jonka johdosta ehdotettu rajausmuutos olisi aiheellinen. Pohjavesialueen raja tulee olemassa olevien tietojen perusteella pysymään entisellään.</p>
<p>Kaavi</p> <p><i>Kaavin terveydensuojeluviranomainen</i> ilmoittaa (20.4.2018) lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa esitettyihin Kaavin pohjavesialueiden luokituksiin.</p> <p><i>Kaavin kunta</i> ilmoittaa (20.4.2018) lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa esitettyihin pohjavesialueiden luokituksiin.</p>	<p>Terveydensuojeluviranomaisen lausunto merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään Kaavin kunnan lausunto tiedoksi.</p>
<p>Kiuruvesi</p> <p><i>Kiuruveden kaupungin vesihuoltolaitos</i> ilmoittaa lausunnossaan (12.3.2018), ettei sillä ole huomautettavaa nähtävillä oleviin asiakirjoihin.</p> <p><i>Lapinsalonseudun vesiosuuskunta</i> esittää (17.4.2018) lausunnossaan rajausmuutosta Lapinsalon pohjavesialueelle.</p> <p><i>Kannanotossa 5 (18.4.2018)</i> esitetään rajausmuutosta Lapinsalon pohjavesialueelle.</p>	<p>Merkitään lausunto tiedoksi.</p> <p>ELY-keskus katsoo, että Lapinsalon pohjavesialuetta rajattaessa, pohjavesialueen ulkoraja on aikanaan tarkoitettu kulkemaan kiinteistöjen 263-408-6-54 ja 263-408-12-25 rajalla sijaitsevassa rajaojassa. Pohjavesialueen raja piirretään pohjavesialuekartalle paksulla viivalla niin, että raja on maastossa noin 50 metriä leveä. Pohjavesialueen ulkoraja on kuitenkin voitu tietyiltä osiltaan piirtää maastossa helposti nähtävään paikkaan. Rajausmuutosehdotus voidaan tässä tapauksessa toteuttaa koska rajaojaa voidaan pitää pohjavesialueen ulkorajana.</p> <p>Ks. yllä vastine Lapinsalonseudun vesiosuuskunnalle.</p>
<p>Lapinlahti</p> <p><i>Lapinlahden terveydensuojeluviranomainen</i> ilmoittaa (13.4.2018) lausunnossaan mm., että rajausten muuttaminen rakennetutkimuksessa saadun tiedon mukaiseksi on tarpeellista pohjaveden laadun ja käytettävyyden turvaamiseksi. Rajausmuutosten myötä pohjavesi- ja tai pohjaveden muodostumisalueella sijaitseissa toiminnoissa</p>	<p>Terveydensuojeluviranomaisen lausunto merkitään tiedoksi. Rakennetutkimuksia tullaan tekemään jatkossakin selvitystarpeen ja rahoitus- ym. mahdollisuuksien mukaan.</p>

<p>on mahdollista huomioida toiminnan sijainti. Terveysturvaviranomainen toivoo, että rakennetutkimuksia tehtäisiin enemmän erityisesti pohjavesialueilla, joiden vettä käytetään talousvetenä ja joilla sijaitsee taajama tai muita pohjavettä vaarantavia toimintoja.</p> <p><i>MTK-Lapinlahti ry ilmoittaa (10.4.2018)</i> lausunnossaan Lapinlahden kunnan alueella sijaitsevien pohjavesialueiden valmisteilla olevista rajauksista ja luokituksista, että rajaukset ja luokitukset on tehty laajan taustamateriaalin avulla ja ettei MTK-Lapinlahti esitä niihin muutoksia. MTK-Lapinlahti esittää, että ELY-keskus tiedottaisi niitä maanomistajia, joiden alueella raja- tai luokitusmuutoksia tapahtuu, jotta maanomistajat olisivat tietoisia asiasta ennen lopullista päätöstä. Lisäksi asiaan liittyvää materiaalia voisi koota kuntakohtaisesti yhteen paikkaan, josta se olisi helposti löydettävissä. Pohjavesialueella sijaitsevista pelloista ei tulevaisuudessa saisi tulla kohtuutonta viljelyä rajoittavaa tekijää yksittäiselle tilalle, jonka viljelyksistä merkittävä osa sijaitsee pohjavesialueella.</p> <p><i>Lapinlahden kunnanhallitus toteaa (23.4.2018)</i> lausunnossaan mm., että Vuorisenkankaan, Haminämäki-Humpin ja Kärängänmäen pohjavesialueiden rajausten muutokset perustuvat asiantuntijalaitoksen tekemiin maaperätutkimuksiin, eikä ko. tutkimuksiin perustuviin rajausten asetteluun ole huomauttamista. Haminämäki-Humppi pohjavesialueen rajausten nähtävänä olevassa selvityksessä hieman erilainen kuin rakenneselvityksen v. 2017 päivätyssä raportissa esitetty. Kärängänmäen ja Haminämäki-Humpin pohjavesialueilla uuden rajauksen alle jää asutusta ja peltoviljelyä. Näillä alueilla tulee jatkossa muutoksia mm. jätevesien kiinteistökohtaiseen käsittelyyn sekä kemikaalien varastointiin. Kiinteistön omistajien olisi tärkeää saada tietoa siitä, että asunnot ja muut toiminnot sijaitsevat jatkossa vedenhankintaan tarkoitettuna pohjavesialueella. Tämän vuoksi Lapinlahden kunta esittää, että ELY-keskus tiedottaisi aluemuutoksista kiinteistönomistajia suoraan.</p>	<p>MTK-Lapinlahden lausunto on merkitty tiedoksi. Asiassa ei tehdä hallinnollista päätöstä, vaan pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutokset astuvat voimaan, kun ne on viety ympäristöhallinnon tietojärjestelmiin. ELY-keskus on keväällä 2018 pyrkinyt tiedottamaan pohjavesialueiden luokituksiin ja rajauksiin liittyvistä asioista nettisivuilla, paikallislehdissä, kunta- ja sidosryhmäyhteistyön puitteissa sekä järjestämällä yleisötilaisuuksia Lapinlahdella ja Siilinjärvellä. Tiedottamisessa pyritään jatkossakin noudattamaan vastaavia väyliä. Valitettavasti henkilökohtaisempaan tiedottamiseen ei ELY-keskuksella ole resursseja. Asiassa toivotaan yhteistyötä sidosryhmien ja kuntien kanssa, jotta tieto pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutoksista saavuttaa mahdollisimman hyvin alueen ihmiset. Myös ELY-keskuksen käsityksen mukaan pohjavesialueisiin liittyvää tietoa olisi syytä koota valtakunnallisesti yhteen paikkaan kaikkien saataville. Pohjavesialueella toimimista säätelevät kuntien ympäristönsuojelumääräykset ja lainsäädäntö.</p> <p>Lapinlahden kunnanhallituksen lausunto on merkitty tiedoksi. Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa, että Haminämäki-Humpin ja Kärängänmäen pohjavesialueiden rajausten eroavaisuus rakennetutkimuksessa ja kuulemisaineistossa esitetystä johtuu ELY-keskuksen ja Geologisen tutkimuskeskuksen asiantuntijoiden yhteistyössä tehdystä pohjavesialueen raja-alueiden tutkimusaineiston tarkemmasta ja yksityiskohtaisemmasta tarkastelemisesta kuulemisaineiston valmistelutyön yhteydessä. ELY-keskus on keväällä 2018 pyrkinyt tiedottamaan pohjavesialueiden luokituksiin ja rajauksiin liittyvistä asioista nettisivuilla, paikallislehdissä, kunta- ja sidosryhmäyhteistyön puitteissa sekä järjestämällä yleisötilaisuuksia Lapinlahdella ja Siilinjärvellä. Tiedottamisessa pyritään jatkossakin noudattamaan näitä väyliä. Asiassa toivotaan yhteistyötä sidosryhmien ja kunnan kanssa, jotta tieto pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutoksista saavuttaa mahdollisimman hyvin alueen ihmiset.</p>
<p>Rautavaara</p> <p><i>Rautavaaran terveysturvaviranomainen ilmoittaa (13.4.2018)</i> lausunnossaan, ettei sillä</p>	<p>Terveysturvaviranomaisen lausunto merkitään tiedoksi.</p>

<p>ole huomautettavaa esitettyihin Rautavaaran pohjavesialueiden luokituksiin.</p> <p><i>Vesiosuuskunta Vellikangas</i> ilmoittaa (16.4.2018) lausunnossaan, ettei sillä ole huomauttamista luokitus- ja rajaustarkistuksiin.</p> <p><i>Ylä-Luostan Seudun Vesiosuuskunta</i> ilmoittaa (21.3.2018) lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa Ylä-Luostan pohjavesialueen luokitukseen.</p>	<p>Merkitään lausunto tiedoksi.</p> <p>Merkitään lausunto tiedoksi.</p>
<p>Siilinjärvi</p> <p><i>Siilinjärven ympäristönsuojeluviranomainen</i> toteaa Siilinjärven pohjavesialueiden luokitusten ja rajausten tarkistamisesta (20.3.2018) lausunnossaan mm., että pohjavesialueiden rajoilla ja luokituksella on keskeinen merkitys pohjaveden suojelun kannalta. Ympäristönsuojelun viranomaislautakunta esittää, että siltä osin, kuin Harjamäki-Kasurila -pohjavesialueen rajaukset poikkeavat Geologian tutkimuskeskuksen esittämästä, perustelut tehdyille muutoksille esitetään. Lisäksi lautakunta esittää Harjamäki-Kasurila -pohjavesialueen vesialueella kulkevien rajausten uudelleenarviointia. Lautakunta toi esille, että Huosiainen-lammen luonnonsuojelualueen perustaminen on vielä valmisteilla kunnanhallituksen 18.12.2017 tekemään päätökseen (§ 214) perustuen. Lisäksi Harjamäki-Kasurila - ja Harjamäki-Käärnelahti – pohjavesialueiden vedenjakaja-alueella on Outokki-Harvalainen -alue, joka harjaluonnon yleiskaavassa on merkitty maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja ja ulkoilun ohjaustarvetta (MY). Alue on myös luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-2). Lautakunta esittää, että Pohjois-Savon ELY-keskus selvittää, onko Harvalainen-lammen ekosysteemi suoraan riippuvainen pohjavedestä.</p> <p><i>Siilinjärven kunnanhallitus</i> toteaa (23.4.2018) lausunnossaan mm., että kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa pohjavesialueiden luokitteluun eikä Autiorannan ja Kärängänmäen pohjavesialuerajauksiin. Kunnanhallitus esittää, että Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen esitetyillä pohjavesialueiden merkittävillä laajennusalueilla tehdään tarkentavia tutkimuksia ennen lopullisen rajauksen vahvistamista. Kunnanhallituksen näkemyksen mukaan pääasiassa interpoloituihin kallionpinnan ja maakerrospaksuusmalleihin</p>	<p>Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa, että rajausten eroavaisuus rakennetutkimuksessa ja kuulemisaineistossa esitetystä johtuu ELY-keskuksen ja Geologisen tutkimuskeskuksen asiantuntijoiden yhteistyössä tehdystä pohjavesialueen raja-alueiden tutkimusaineiston tarkemmasta ja yksityiskohtaisemmasta tarkastelemisesta kuulemisaineiston valmistelutyön yhteydessä. Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa, että esitetty Harjamäki-Kasurila -pohjavesialueen vesialueella kulkeva rajauseitys on Suomen ympäristökeskuksen ohjeistuksen mukainen. Mahdollisesti pohjavesiriippuvaisen Huosiainen-lammen suojelualueen perustamiseen liittyvät kaupungit on tehty ELY-keskuksen kanssa 19.3.2018. Kesän 2018 maastotöiden osalta selvitetään, olisiko pohjavesiriippuvuutta mahdollista ajan ja resurssien puitteissa tutkia tarkemmin Huosiainen- ja Harvalainen-lampien osalta.</p> <p>Pohjavesialue rajataan pohjavesimuodostumasta saadun hydrogeologisen tiedon perusteella. Kuulemisen kannanotoissa ja lausunnoissa on tuotu esille tarvetta tarkentaville tutkimuksille ja esitetty, että uusi rajausehdotus ei perustu riittäviin tutkimuksiin. Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että vaikka alueelle vuonna 2016 valmistunut rakennetutkimus ja pohjaveden virtausmallinnus ovat laajamittaisia ja keskeisiltä osiltaan perusteellisia, on tutkimuksessa saaduissa tiedoissa maaperän laadun ja kerrospaksuuksien osalta tarkennettavaa tietyillä esitetyillä pohjavesialueen laajennusosilla. Pohjois-</p>

perustuvaa tulkintaa tulisi täydentää ainakin rautatieaseman seudulla sekä Kasurilan ja Jälän peltojen laajennusalueilla mm. maaperää sekä pohjaveden laatua ja virtaussuuntia tutkimalla. Tutkimusaluetta tulisi tarvittavissa määrin laajentaa koillisen suuntaan.

Kannanotossa 4 (19.4.2018) esitetään, että Pohjois-Savon ELY-keskuksen esittämät Harjamäki-Kasurila ja Jälänniemen - pohjavesialueiden rajaukset on säilytettävä nykyisten rajausten mukaisina. Kannanotossa todetaan mm., että Siilinjärven Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden rajausten laajentaminen heikentää merkittävästi maatalouden toimintaedellytyksiä. Rajausmuutoksilla olisi merkittävä vaikutus alueen maatalouselinkeinotoimintaan. Lisäksi tuodaan esille, että ko. alueelle tehtyä rakennetutkimusta ei voida pitää riittävänä pohjavesialueen laajennukselle. Esimerkiksi maataloutta koskevalle pohjaveden laajennusalueelle on asetettu ainoastaan yksi pohjaveden havaintoputki, jolla on seurattu pohjaveden korkeutta, laatua ja suojelutarvetta. Kannanotossa tuodaan esille, ettei rakennetutkimuksessa ole otettu huomioon eri toimintojen kuten Yaran, lentokentän vaikutusta ko. pohjavesialueisiin.

Kannanotto 1 (suullinen, 16.3.2018) toi esille rajausmuutosten kohtuuttomuuden yksityisille elinkeinonharjoittajille, erityisesti maanviljelijöille. Kannanotossa tuotiin esille, että edessä voi olla jopa elinkeinon menettäminen erikoisviljelyssä, missä vaihtoehtoisia pohjavesialueella sallittuja torjunta-aineita on huonosti.

Kannanotossa 3 (17.4.2018) katsotaan, että pohjavesialueiden rajausten muutokset Kasurila-Jälä alueilla perustuvat vajavaisiin selvityksiin. Kairauksia on tehty liian vähän, jotta maalajien vaihtelut tulisivat selville riittävällä tarkkuudella. Selvitysten mukaan

Savon ELY-keskus näkee näin ollen tarpeellisena lisätutkimusten toteuttamisen maaperän laadun ja kerrospaksuuksien osalta esitetyillä pohjavesialueen laajennusosilla. Pohjois-Savon ELY-keskus pitäytyy tässä vaiheessa vanhoissa Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden rajoissa, kunnes alueelle saadaan toteutettua tarkentavia maaperätutkimuksia. Mikäli lisätutkimukset osoittavat muutostarpeen voimassa oleviin Harjamäki-Kasurilan ja/tai Jälänniemen pohjavesialueen rajoihin, asiasta tiedotetaan ja kuullaan vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 10 d §:n mukaisesti ennen rajausten päivittämistä ympäristöhallinnon tietojärjestelmiin.

Pohjavesialueet rajataan pohjavesimuodostumasta saadun hydrogeologisen tiedon perusteella, eikä rajaamisen menetelyssä oteta huomioon pohjavesialueen rajausmuutoksen vaikutuksia pohjavesialueella oleviin toimintoihin. ELY-keskus kuitenkin tiedostaa lausunnossa mainitun tosiasiallisen vaikutuksen maatalouselinkoille. Tämän vuoksi ELY-keskus pyrkii siihen, että pohjavesialuerajaukset perustuvat aluekohtaisesti parhaaseen olemassa olevaan tietoon. Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa, että pohjavesialueiden rakennetutkimuksessa on riittävin tutkimuksin osoitettu kallioruhjeen sijainti Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden välillä. Kallioruhje yhdistää pohjavesialueet ja on osa pohjavesimuodostumaa. Nykyisellään Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueet ovat yhdyskuntien vedenoton piirissä. Vesienhoitolaissa mainitaan rajausperusteena, että pohjavesialueen uloin raja rajataan alueelle, jolla on vaikutusta pohjavesimuodostuman veden laatuun tai muodostumiseen. Lisäksi Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden välinen kallioruhjeen pohjavesimuodostuma saattaa tulevaisuudessa olla vedenhankinnan kannalta potentiaalinen alue. Ks. lisäksi vastine yllä Siilinjärven kunnanhallitukselle.

Ks. vastineet yllä.

Ks. vastineet yllä.

<p>esitettyllä laajennusalueella on pintamaan alapuolella kattavasti tiiviitä savi- ja silttikerrostumia jotka estävät pintavesien imeytymisen syvissä maaperäkerrostumissa olevaan pohjaveteen. Näin ollen peltoalueilla harjoitetusta maataloudesta ei aiheutuisi vaaraa pohjavesien laadulle. Kasurila-Jälä alue on Pohjois-Savon parasta viljelyaluetta, jossa on aktiivisia tiloja, laajamittaista ja monipuolista erikoisviljelyä sekä karjataloutta. Mikäli pohjavesialueiden laajennus toteutuu esitettyssä muodossa, vaarantuu kaikkien em. alueella toimivien maatilojen toiminta ja toimeentulo.</p> <p><i>Pohjois-Savon Liiton (20.4.2018) lausunnossa</i> todetaan, että Siilinjärvellä I-luokan pohjavesialueiden rajauksiin esitetyt laajennukset, esimerkkinä Harjamäki-Kasurila, kohdistuvat taajaman kehittämisen kannalta tärkeille alueille. Pohjois-Savon liitto esittää, että pohjavesialueen rajausta tarkennetaan vielä kuulemisen ja uusimpien selvitysten pohjalta.</p>	<p>Ks. vastine yllä Siilinjärven kunnanhallitukselle.</p>
<p>Sonkajärvi</p> <p><i>Sonkajärven kunnanhallitus ja tekninen lautakunta</i> ilmoittavat (5.4.2018) lausunnossaan, ettei sillä ole huomauttamista pohjavesialueiden luokitteluun tai rajaukseen Hongikon pohjavesialueen luokitusta lukuun ottamatta. Sonkajärven kunta esittää, että Hongikon pohjavesialue poistetaan pohjavesialueluokituksesta. Tekninen lautakunta pitää tärkeänä, että Hongikon pohjavesialueen maaperän kunnostustyöt toteutuvat suunnitelman mukaisesti. Sonkajärven kunta esittää, että Koirakosken vesiosuuskunnan pohjavesialueen luokituksen tulee ELY-keskuksen arvioida.</p> <p>Entisen <i>Hongikon vesiosuuskunnan (21.3.2018)</i> lausunnossa esitetään, että Hongikon pohjavesialue poistetaan pohjavesialueluokituksesta. Hongikon pohjavesialue ei ole vedenottokäytössä pohjaveden pilaantumisen johdosta. Alueen arvioitu tuotto on 40m³ /vrk.</p> <p><i>Luotosenkankaan vesihuolto-osuuskunta</i> ilmoittaa (14.4.2018) lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa Luotosenkankaan pohjavesialueen rajaukseen tai luokitukseen. Osuuskunta esittää, että mikäli lupahakemus Luotosenjärven vedenpinnan nostosta tulee</p>	<p>Hongikon pohjavesialueella on aikaisemmin toiminut Hongikon vesiosuuskunta, joka on lopettanut vedenoton vedenlaatuongelmien takia. Vedenlaatuongelmat ovat johtuneet ihmistoiminnasta. Vedenotto on aikaisemmin ollut korkeimmillaan noin 40 m³ vuorokaudessa. Pohjois-Savon ELY-keskus arvioi vuonna 2014 tehdyn pohjavesialueen maaperä- ja pohjavesiolosuhteiden selvityksen perusteella, että pohjavesialueelta ei ole saatavana talousvettä 100 m³ vuorokaudessa. Alue on aikanaan rajattu pohjavesialueeksi vesiosuuskunnan vedenoton suojaamiseksi, eikä tätä tarvetta enää ole. Pohjois-Savon ELY-keskus poistaa em. syin Hongikon pohjavesialueen pohjavesialueluokittelusta. Pohjois-Savon ELY-keskus pyytää arviointiin tarvittavia tarkempia tietoja Koirakosken vesiosuuskunnan nykyisestä vedenotosta ja tulevaisuuden tarpeesta.</p> <p>Ks. vastine yllä Sonkajärven kunnanhallitukselle.</p> <p>Lausunto merkitään tiedoksi. Mahdollinen tuleva Luotosenjärven liittyvä lupa-asia on annettu tiedoksi vastaavalle taholle Pohjois-Savon ELY-keskuksessa.</p>

<p>vireille, huomioitaisiin lupaprosessissa vedenpinnan noston vaikutukset ko. Luotosenkankaan pohjavesialueeseen.</p> <p><i>Lisätiedossa ja kannanotossa 2 (15.3.2018)</i> esitetään Sonkajärven Lähdeniemen alueen rajaamista pohjavesialueeksi.</p>	<p>Vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi voidaan rajata ja luokitella alue, jonka vettä käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdiskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³ vuorokaudessa tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin. Lisäksi mikäli alueella muodostuu pohjavettä yli 100 m³ vuorokaudessa ja alue muutoin ominaisuuksiltaan soveltuu vedenhankintaan, voidaan alue luokitella vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi. Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, ettei kyseessä oleva alue täytä niitä kriteereitä, joita pohjavesialueeksi rajaaminen ja luokittelu vaativat.</p>
<p>Tuusniemi</p> <p><i>Tuusniemen kunta</i> toteaa (20.4.2018) lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa pohjavesialueiden luokituksen muutokseen.</p> <p><i>Tuusniemen terveydensuojeluviranomainen</i> ilmoittaa (20.4.2018) lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa esitettyihin Tuusniemen pohjavesialueiden luokituksiin.</p> <p><i>Kannanotossa 7 (20.4.2018)</i> todetaan, että pohjavesialueiden rajojen tulisi perustua tutkittuun tietoon todellisista pohjaveden muodostumisalueista. Kannanotossa tuodaan esille, että Kiukoonniemen pohjavesialueen rajat eivät ole kohdallaan ja että ko. pohjavesialue on aikanaan piirretty kartalle kirjoituspöydän ääressä korkeuskäyrien mukaan. Oikea pohjavesialueen raja on tärkeää koska osa tilan pelloista sijaitsee pohjavesialueella.</p> <p><i>Lisätiedossa ja kannanotossa 8 (20.4.2018)</i> tuodaan esille, että Kiukoonniemen pohjavesialueen laajuutta ei ole tutkittu maaperätutkimuksin, vaan ne on suoritettu ns. toimistotyönä, joka ei anna riittävän luotettavaa kuvaa pohjavesialueesta. Kannanotossa esitetään, että alueella suoritettaisiin pohjavesialueen maaperätutkimukset pohjavesialueen tarkempien rajojen selvittämiseksi. Tutkimukset helpottaisivat peltoviljelyä alueella olevilla maatiloilla.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Terveydensuojeluviranomaisen lausunto merkitään tiedoksi.</p> <p>Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa, että alueella on tehty alueen vedenhankintaan liittyvä pohjavesitutkimus vuonna 1983. Lisäksi alueella on tehty 1:20 000 mittakaavassa tehty tarkempi maaperäkartoitus. Pohjavesialue on rajattu aikanaan parhaaseen saatavilla olleeseen tutkimustietoon perustuen. Mikäli pohjavesialueen rajausta halutaan tarkistaa, tulee tarkistusten perustua uuteen tutkimustietoon.</p> <p>Ks. Pohjois-Savon ELY-keskuksen vastine yllä.</p>
<p>Vieremä</p> <p><i>Vieremän kunta</i> ilmoittaa (26.3.2018) lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa Vieremällä sijaitsevien pohjavesialueiden uusista rajauksista tai luokituksista.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

Yksikön päällikkö

Leila Kantonen

Suunnittelija

Jaana Rääpysjärvi